

MØTEPROTOKOLL

Fra møte: 4/20 – Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for
ansvarsrett

Dato/tid: 14.10.2020 kl. 09.00 til kl. 12.00

Sted: Teams

Deltakere: Anette Sjøby Bakker, Hossam Gadalla, Jan Ørnevik, Cecilie Kaastrup
Thorbjørnsen, Kathrine Julin Pettersen, Olav Haugerud og Endre
Straume Mårstig
Fra DiBK: Marijana Gelo Lazetic

Sekretariatet: Tone Kampelien

Møteleder: Anette Sjøby Bakker

Referent: Tone Kampelien

Referat også til: Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer
Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Sak 61/20 Protokoll fra klagenemndas møte 31. august 2020.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 62/20 Klage på vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning fra KONSEPTA AS (klagesaksnr. 2020/935).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle
sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra
direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

I e-post datert 31.01.2020 ble vedtak om tilbaketrekking av 10.01.2020 påklaget av foretaket ved daglig leder Andreas Revheim. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet førte dokumenttilsyn med Konsepta AS med bakgrunn i kommunemelding på foretaket i 2018, med supplerende dokumenter i 2019. Meldingen gjaldt feil i utarbeidet brannkonsept. Dette ble av direktoratet vurdert som en alvorlig overtredelse.

Varsel om tilbaketrekking av sentral godkjenning

I varsel om tilbaketrekking av den sentrale godkjenningen, datert 21.10.2019, ble det vist til følgende dokumenter mottatt fra Hol kommune i forbindelse med byggesaken Ustedalen Hotell bygg D hvor foretaket var ansvarlig for prosjektering av brannkonseptet, datert fra 04.05.2018 til 02.09.2019:

- Forhåndsvarsel om oppheving av vedtak om midlertidig brukstillatelse
- Forhåndsvarsel om pålegg om retting
- Rapport brannteknisk kontroll, utført av SOS brannconsult AS
- Krav om sakkyndig kontroll
- Pålegg om retting
- Brannkonsept Ustedalen Hotell bygg D, rev. 2. Utarbeidet av Konsepta AS
- Sluttkontrollrapport etter uavhengig kontroll av brannkonsept rev. 2. Kontroll gjort av Trygcon AS
- Notat etter tredjepartskontroll av brannkonsept rev. 2 av Tredjepartskontroll gjort av Sweco Norge AS. Kontrollen omfatter ikke hvorvidt Konsepta AS har benyttet sitt kvalitetssikringssystem i byggesaken eller uavhengig kontroll utført av Trygcon AS
- Brannkonsept Ustedalen Hotell bygg D, rev. 3. Utarbeidet av Konsepta AS
- Sluttkontrollrapport etter uavhengig kontroll av brannkonsept rev. 3. Kontroll gjort av Trygcon AS
- Konsepta AS sitt svar på tredjepartskontroll av brannkonsept rev. 3
- Notat etter tredjepartskontroll av brannkonsept rev. 3 av 08.10.2018. Tredjepartskontroll gjort av Sweco Norge AS
- Brannteknisk befaringsnotat Ustedalen Hotell bygg D, utarbeidet av Sweco AS
- Brannkonsept Ustedalen Hotell bygg D, rev. 4. Utarbeidet av Konsepta AS
- Innrapportering av ansvarlig foretak – brannprosjektering, brannkonsept og kontroll
- Brannkonsept Ustedalen Hotell bygg D, rev. 5. Utarbeidet av Konsepta AS

- Sluttkontrollrapport etter uavhengig kontroll av brannkonsept rev. 4 og rev 5. Kontroll gjort av Trygcon AS
- Notat etter tredjepartskontroll av brannkonsept rev. 5 av 08.10.2018. Tredjepartskontroll gjort av Sweco Norge AS
- Brannkonsept Ustedalen Hotell bygg D, rev. 6. Utarbeidet av Konsepta AS
- Sluttkontrollrapport etter uavhengig kontroll av brannkonsept rev. 6. Kontroll gjort av Trygcon AS
- Brannkonsept Ustedalen Hotell bygg D, rev. 7. Utarbeidet av Konsepta AS
- Tilsynsrapport – 66/791, 66/898, 65/414 Hotell og felles parkering, bygg D, Gamlevegen 24, Geilo

Etter gjennomgangen av dokumentene mottatt fra Hol kommune vurderte direktoratet at Konsepta AS var ansvarlig for en alvorlig overtredelse av krav i plan- og bygningslovgivningen. Hol kommune avdekket, gjennom en tredjepartskontroll, alvorlig svikt i utarbeidet brannkonsept for Ustedalen Hotell bygg D, en ny hotellfløy med felles parkeringskjeller.

Sweco Norge AS sin konklusjon etter tredjepartskontroll av brannkonseptet var at brannsikkerheten ikke var tilstrekkelig dokumentert ift. funksjonskravene i byggteknisk forskrift (TEK10), slik brannsikkerheten i bygget var prosjektert og dokumentert av foretaket. Dette ble begrunnet med ytterligere fravik i brannkonseptet som ikke var tilfredsstillende dokumentert. Da prosjektert løsning inneholder flere betydelige fravik fra preaksepterte ytelser, må disse dokumenteres med anerkjent metodikk som angitt i regelverket, herunder risikoanalyse eller komparativ analyse iht. anerkjente standarder.

Ansvarlig prosjekterende, og uavhengig kontrollerende, av brannkonseptet hadde ikke den nødvendige innsikten i prosjektet. Konsepta AS gjorde en rekke endringer og suppleringer av brannkonseptet som følge av uavhengig kontroll av utførelsen av branntekniske tiltak i juni 2018 og tredjepartskontroll av konseptet i september og oktober 2018 og januar 2019. Prosjekteringen hadde ikke tatt høyde for at leilighetene skulle benyttes til korttidsutleie, noe som betyr risikoklasse 6. Endring fra risikoklasse 4 til risikoklasse 6 ble først gjort etter uavhengig kontroll. Det ble gjort endringer på planløsningene og bygd en etasje mer enn forutsatt i konseptet. Det ble også avdekket andre forhold som ikke samsvarte med konseptet.

Etter direktoratets vurdering hadde prosjekteringen av konseptet vært, og var fortsatt, mangelfull. Ytterligere dokumentasjon fra prosjekterende besto av å supplere tidligere skjønsmessige vurderinger for å vise at det som ble gjort var godt nok. Sprinkleranlegget var ikke prosjektert og utført som for et hotell, men som for boligbygg. I tillegg ble det gjort en rekke fravik som var kompensert med sprinkleranlegg. Det så ut til at prosjekterende ikke hadde god nok kjennskap til regelverket, og fulgte ikke med på endringer i regelverket, som at sprinkleranlegg i denne type byggverk har vært krav siden 2010.

Direktoratet har i sin vurdering lagt vekt på at overtredelsen som var avdekket, feilprosjektering av brannkonsept, er svært alvorlig da den har betydning for leietakeres sikkerhet. Overtredelsen har et forholdsvis stort omfang da bygget er en hotellfløy i flere etasjer med mange utleieenheter.

Når det gjelder krav til pålitelighet og dugelighet, kunne ikke direktoratet se at Konsepta AS viste tilstrekkelig evne og vilje til å etterleve regelverket i denne saken. Det var flere fravik fra funksjonskravene i TEK10 som ikke var tilstrekkelig dokumentert med anerkjent metodikk. Blant annet var fraviksdokumentasjonen fortsatt mangelfull med hensyn til tilfredsstillende verifikasjon av rømningssikkerheten i bygget, jf. Sweco Norge AS sin tredjepartskontroll av de ulike revisjoner av brannkonseptet.

Sett opp imot alvorligheten og omfanget av overtredelsen fant direktoratet grunnlag for å varsle tilbaketrekking av den sentrale godkjenningen for foretaket.

Foretakets kommentar til varsel om tilbaketrekking

I foretakets tilsvarende av 05.11.2019 ble det kommentert at Konsepta AS ikke var blitt gjort oppmerksom på den faktiske bruken av bygget før det var ferdig. De var videre uenige i Sweco Norge AS sine vurderinger i saken og mente at Ustedalen bygg D har et svært høyt brannsikkerhetsnivå samt at dokumentasjonen inneholder tilstrekkelig med analyser og referanser.

Det ble videre utarbeidet et notat hvor de kommenterte hvert enkelt avsnitt i varselbrevet. Dette gjaldt valg av risikoklasse, feil i utførelse, manglende kvalitetssikring, byggets branntekniske løsninger og utforming, revisjoner av konseptet, dokumentasjon av fravik, vedrørende uavhengig kontrollerendes uavhengighet, kjennskap til regelverket og sprinklerkrav og retting i tiltaket.

Foretaket opplyste om at de til enhver tid opererer i tråd med regelverket ut ifra informasjonen som gis av deres oppdragsgivere.

Direktoratets konklusjon om deres manglende pålitelighet og dugelighet fremsto som urimelig for foretaket, da de mente at grunnlaget for tilbaketrekking av sentral godkjenning ikke var til stede. Avslutningsvis oppfordret foretaket både direktoratet og Hol kommune til å føre tilsyn med dem, slik at deres saksbehandling, styringssystem, kvalitetssikring og rutiner i prosjektet kunne gjennomgå i detalj.

Vedtak om tilbaketrekking

I vedtak av 10.01.2020 ble foretakets sentrale godkjenning for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3 trukket tilbake. I begrunnelsen for tilbaketrekkingen ble det understreket at foretaket, gjennom sin ansvarsrett i tiltaket Ustedalen Hotell bygg D i Hol kommune, viste at det ikke behersker prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 hvor det er fravik fra preaksepterte ytelser, noe som anses som

en alvorlig overtredelse av regelverket. Direktoratet kunne ikke se at det kom inn merknader eller nye opplysninger som ga grunnlag for å endre vurderinger og konklusjon gjort i tilsynsrapport og varsel om tilbaketrekking av sentral godkjenning, datert 21.10.2019.

Generelle opplysninger om foretaket

Konsepta AS fikk sentral godkjenning første gang 30.08.2013. I perioden 30.08.2013 og frem til vedtak om tilbaketrekking av 10.01.2020 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 3 inntektsmottakere og ligger i Bergen. Andreas Revheim er daglig leder. Han har fullført 3-årig ingeniørutdanning, linje brannteknikk i 1997 ved Høgskolen Stord/Haugesund samt sivilingeniørutdanning i offshoreteknologi med spesialisering innen sikkerhet ved Høgskolen i Stavanger i 1999.

Foretaket har sin virksomhet innen brannrådgivning og beslektet virksomhet, og er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 74.909 Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet ikke nevnt annet sted.

Saksgang

21.10.2019 Direktoratet varslar om tilbaketrekk av sentral godkjenning, med bakgrunn i en kommunal innrapportering

05.11.2019 Foretakets tilsva

10.01.2020 Vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning

31.01.2020 Klage på vedtak tilbaketrekking av sentral godkjenning

Foretakets anførsler

Foretaket, ved Andreas Revheim, skriver innledningsvis at deres oppfatning er at vedtak om tilbaketrekking, basert på byggesaken, er urimelig. Videre mener foretaket at deres tilsva til varsel om tilbaketrekking belyser forholdene og tilbakeviser påstandene om manglende pålitelighet og dugelighet, uten at tilsvarets innhold har blitt tatt tilstrekkelig til etterretning av direktoratet ved avgjørelse om tilbaketrekking.

Når det gjelder direktoratets kritikk mot sikkerhetsnivået i revisjon 2 av brannkonseptet, mener foretaket at det at bygget i revisjon 2 er prosjektert med utgangspunkt i boligbygg i risikoklasse 6 var, og er, en fornuftig tilnærming i denne type byggverk med utleieleiligheter, og som var særskilt belyst i konseptet. I den sammenheng gir foretaket to eksempler på nybygg i samme område som er prosjektert i en lavere risikoklasse og som for øvrig har lik bruk som bygg D: Vestlia hotell og Ustedalen Hotell bygg A, B og C.

Direktoratets kritikk mot Konsepta AS sin fraviksdokumentasjon mener foretaket er basert på uttalelse fra tredjepartskontroll. Det informeres om at deres benyttede

dokumentasjonsmetodikk er gjennomgått av en lang rekke foretak gjennom obligatorisk uavhengig kontroll i tilnærmet alle byggesaker, uten større avvik.

Foretaket forklarer videre at det har utført uavhengig kontroll av en lang rekke brannkonsepter utført av Sweco Norge AS, der fraviksdokumentasjon og metodikk tilsvarer det som er benyttet i det aktuelle brannkonseptet. Tilsvarende har foretaket utført en rekke kontroller av andre foretak, med lik fraviksdokumentasjon og metodikk.

Foretaket anerkjenner at brannkonseptet kunne vært tydeligere, men de oppfatter det som svært urimelig om dokumentasjonsmetodikken karakteriseres som et alvorlig avvik.

Påstanden om deres manglende evne og vilje til å etterleve regelverket, og kjennskap til dette, især påstanden om at de ikke kjenner til regelverket ved å vise til at krav til sprinkleranlegg ble inntatt i forskriften i 2010, fremstår for foretaket som svært urimelig. I vedtaket er det presisert at sprinkleranlegg ikke kunne benyttes som kompenserende tiltak. Foretaket skriver at dette heller ikke er tilfellet i brannkonseptet, der det ikke er definert som kompenserende tiltak.

Foretaket anfører at de tre ansatte i Konsepta AS, både som tidligere ansatte i Sweco og nå i Konsepta AS siden august 2013, har vært involvert i et tresifret antall prosjekter per år siden TEK10 ble publisert.

Foretaket mener videre at feil på sprinklersentral som beskrevet i vedtaket ikke kan belemres Konsepta. Det har i alle revisjoner av brannkonseptet vært beskrevet sprinkleranlegg iht. NS 12845 for garasje. Når det gjelder utforming av trapp og TEK § 12, som gjelder planløsning og bygningsdeler i byggverk, skriver foretaket at dette ikke inngår ansvarsretten til ansvarlig prosjekterende for brannkonsept, jf. SAK10 § 9-4 Oppdeling i tiltaksklasser: Arkitektur.

Foretaket stiller også spørsmål ved om det er god forvaltningspraksis å basere et vedtak om tilbaketrekking på Sweco Norge AS sin tredjepartskontroll.

Avslutningsvis skriver foretaket at det ved flere anledninger har etterspurt at det føres tilsyn med Konsepta AS, fra både Hol kommune og direktoratet, da dette ville belyst deres prosjektering, kvalitetssikringssystemer og kjennskap til regelverket, uten at dette er gjennomført.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder tilbaketrekking av sentral godkjenning for prosjektering av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3 og kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3.

Generelt om tilbaketrekking av sentral godkjenning (SAK10 § 13-6)

Det følger av pbl. § 22-2 at sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av bestemmelser eller tillatelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

Videre følger det av lovbestemmelsens andre ledd at tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett kan skje inntil foretaket ved ny søknad kan dokumentere at det forhold som forårsaket tilbaketrekking er rettet og vilkårene for godkjenning for øvrig er til stede. At vilkårene for godkjenning for øvrig er til stede innebærer at foretaket oppfyller krav i forskriftens kapittel 9, 10 og 11.

Med hjemmel i pbl. § 22-5 er blant annet vilkårene for tilbaketrekking av sentral godkjenning for ansvarsrett samt varigheten av tilbaketrekking nærmere presisert i SAK § 13-6:

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake:

- a) ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningslovgivningen.
- b) når foretaket ikke lenger oppfyller kravene til kvalifikasjoner for sentral godkjenning som følger av denne forskriften, inkludert rutiner.
- c) når foretaket gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning.

Direktoratet har i denne saken vurdert at to av de nevnte vilkårene for tilbaketrekking av sentral godkjenning er oppfylt, herunder bokstav a og c. Da det er tilstrekkelig at én av disse vilkårene er til stede, ser direktoratet ikke behov for å gå nærmere inn på om foretak innehar de nødvendige kvalifikasjoner og kvalitetsrutiner for å ha godkjenning for ansvarsrett.

Pbl. § 32-10 sier at sanksjon skal stå i rimelig forhold til ulovligheten.

Vurdering av alvorlig overtredelse

Sentral godkjenning skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av tillatelser eller bestemmelser i plan- og bygningsloven. Med alvorlige overtredelser siktes det til overtredelser som er alvorlige på grunn av sin grovhet.

Eksempler på alvorlige overtredelser kan være feil i prosjekteringen eller utførelsen som har vesentlig betydning for helse, miljø eller sikkerhet, fravær av kontroll eller svikt i kontrollen på viktige og kritiske arbeider, igangsetting av arbeider uten tillatelse eller unnlatelse av å følge opp henvendelser fra godkjenningsmyndigheten som gjelder tilsyn, se for øvrig bestemmelsens andre ledd.

Flere feil eller mangler i samme sak som isolert sett ikke kan betegnes som alvorlige, kan samlet sett også vurderes som alvorlige i lovens forstand, og dermed begrunne tilbaketrekking av godkjenningen. Det er i seg selv alvorlig hvis et foretak stadig gjør feil, og særlig dersom det er de samme feilene som går igjen, jf. også merknadene til plan- og bygningsloven § 22-2 i Ot.prp. nr. 45 (2007-2008).

Som omtalt i vedtak av 10.01.2020 har direktoratet plikt til å trekke tilbake sentral godkjenning når direktoratet blir gjort oppmerksom på alvorlige eller gjentatte overtredelse av regelverket, uavhengig av hvilke rutiner som har vært i bruk i tiltaket. Direktoratet har derfor ikke sett behov for å gjøre nærmere undersøkelser av foretakets rutiner etter SAK10 kapittel 10 i denne saken.

Når det gjelder foretakets anførsler i klagen om at vedtaket er basert på uttalelse fra tredjepartskontroll, vil direktoratet understreke at direktoratet i vedtaket kommenterte foretakets tilsvarende til varselet samt vurderte de ulike revisjonene av brannkonseptet.

Brannkonsept rev. 2 ble antatt som den endelige og tilstrekkelige dokumentasjonen for prosjektet, slik Konsepta AS anså det. Direktoratets vurdering var fortsatt at brannkonseptet rev. 2 ikke inneholder tilstrekkelig dokumentasjon for fravik da det ikke ble benyttet reell analysemetodikk. Videre var sprinkling, og andre obligatoriske tiltak, beskrevet som kompenserende tiltak. I konseptet var en reaksjons- og beslutningstid på 5 minutter valgt som en inputverdi når nødvendig rømningstid skulle beregnes, noe som etter direktoratets vurdering er svært usikkert og ikke konservativt. Direktoratet kunne ikke se at konseptet inneholder noen form for samlet vurdering av fravikene, slik som blant annet er beskrevet i TEK10 § 2-1 annet ledd bokstav b. Det ble gjort fravik for både innvendige og utvendige rømningsveier uten kompenserende tiltak.

Når det gjaldt brannkonsept rev. 3 til 6, kom det to nye fravik samt at tidligere fravik ble endret /utvidet. Endringene i fravikene, og flere fravik fra rev. 2 til 7, indikerte at prosjekterende ikke hadde oversikt over byggverket. Fravik ble ikke tilstrekkelig dokumentert. Konsepta AS valgte å utføre en komparativ analyse, men i rev.7 ble det mer uklart enn tidligere hva som var referansebyggverket da både hotell og boligbygg i risikoklasse 6 var angitt.

Det ble videre gjort forsøk på en enkelt scenariobasert analyse for rømningssystemet, men uten å ta hensyn til de fravik som ble gjort fra preaksepterte ytelser, noe som i stor grad påvirker robustheten. Der ble ikke gjort vurdering av usikkerheter. Sprinkling, brannalarmanlegg og delvis andre obligatoriske tiltak ble beskrevet som kompenserende tiltak for samtlige fravik.

Direktoratet konkluderte med at foretaket har opptrådt på en måte som undergraver det nødvendige tillitsforholdet som må foreligge mellom foretak og myndighet. Da ordningen med sentral godkjenning er helt avhengig av tillit i bygge- og anleggsbransjen, er det sentralt at det ble reagert på alvorlig overtredelse, som i dette konkrete tilfellet.

Direktoratet kan ikke se at noen nye momenter av betydning kommer fram i klagen som endrer direktoratets vurdering og konklusjon i varselbrev av 21.10.2019 og vedtak av 10.01.2020.

Vurdering av pålitelighet og dugelighet

Pålitelighet og dugelighet står for hhv. vilje og evne. Litt kort beskrevet kan pålitelighet og dugelighet benyttes som grunnlag for tilbaketrekking av godkjenning/ansvarsrett for foretak som oppfyller de rent formelle kvalifikasjonene, men som har opptrådt på en måte som undergraver det nødvendige tillitsforholdet/lojalitetsplikten som må foreligge mellom foretak og myndighet, se bl.a. Ot.prp.nr. 45 (2007-2008) kapittel 10.10.2.

I de tilfeller hvor foretaket har gjennomført tiltaket på en måte som ikke er forenelig med hva man normalt kan forvente av foretaket ut ifra deres ansvar og kvalifikasjoner, kan dette anses som manglende pålitelighet og dugelighet.

Når det gjelder foretakets anførsler i klagen om at sprinkleranlegget ikke er kompenserende tiltak, vil direktoratet kort bemerke at for alle de ti fravikene som er behandlet i revisjon 7 av konseptet, er tiltak som kreves etter TEK10 (sprinkler, brannalarm mv.) benyttet i argumentasjonen for at fravikene er akseptable, dvs. som kompenserende tiltak.

Foretaket har også nevnt to nybygg som har lik bruk i samme område som Ustedalen Hotell bygg D, og som er prosjektert i en lavere risikoklasse, RKL 4. Til dette vil direktoratet kommentere at direktoratet bygger sine vurderinger og konklusjoner kun på foreliggende dokumentasjon i konkrete saker, som i dette tilfellet.

Etter direktoratets vurdering synes ikke Konsepta AS å være tilstrekkelig oppdatert på kravene i teknisk forskrift, spesielt med hensyn til kravene til sprinkleranlegg, og har heller ikke vist tilstrekkelig evne og vilje til å etterleve regelverket i denne saken.

Direktoratet kan ikke se at det har kommet inn nye opplysninger av betydning som gir grunnlag for å endre direktoratets vurdering og konklusjon i varselbrev av 21.10.2019 og vedtak av 10.01.2020.

Forholdsmessighetsvurdering

Før det treffes vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning skal det som nevnt foretas en forholdsmessighetsvurdering hvor det blant annet tas hensyn til konsekvensene av tilbaketrekking for foretaket opp mot type overtredelse. Byggesaksforskriften § 13-6 viderefører prinsippet om at sanksjonen må stå i rimelig forhold til ulovligheten, som er presisert i pbl. § 32-10 første ledd.

Sentral godkjenning skal være et kvalitetsstempel og et hjelpemiddel for tiltakshavere, kommuner og andre. Det er viktig at man skal kunne stole på at foretakene oppfyller de kravene godkjenningsbeviset for den sentrale godkjenningen gir uttrykk for. Dette gjelder ikke bare oppfyllelse av de rent formelle kvalifikasjonskravene, men også at det ikke foreligger alvorlige eller gjentakende overtredelser av plan- og bygningsloven. ved arbeider

utført av foretakene, og at foretakene gjennom sin praksis har vist at de er pålitelige og dugelige.

Et viktig moment i denne sammenhengen er også at mangelfull prosjektering av brann kan få store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet, og at godkjenningsbeviset skal gi uttrykk for at foretakene besitter den tilstrekkelige kompetansen og evnen og viljen til å utføre brannprosjektering.

Direktoratet vil også bemerke at en pålitelighets- og dugelighetsvurdering ikke knytter seg til konkrete godkjenningsområder og tiltaksklasser, men at det er en helhetlig vurdering av foretakene som sådan. I det foreliggende tilfellet vurderer direktoratet at foretaket gjennom sin praksis ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning, hvilket innebærer tilbaketrekking av samtlige godkjenningsområder og tiltaksklasser.

Direktoratet har på dette grunnlaget vurdert at sanksjonen i form av tilbaketrekking av sentral godkjenning står i rimelig forhold til det som er avdekket ved gjennomgang av sakens dokumenter.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning for Konsepta AS må stadfestes.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumentere at det forholdet som gjorde at det mistet godkjenningen sin er rettet:

- Det må dokumenteres at det er iverksatt nødvendige tiltak for å hindre gjentakelse av de avvik som gjorde at foretaket mistet godkjenningen.
- Det må dokumenteres at det har vært en gjennomgang av kvalitetssikringsrutinene i bedriften (med nødvendig opplæring i rutiner og bruk av rutiner).
- Det må dokumenteres at kvalitetssikringsrutinene er i aktiv bruk.»

**Sak 63/20 Klage på vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning fra STOKKEBØ
COMPETANSE AS og GEO KONSULT AS (hhv. klagesaksnr. 2020/3504 og 2020/3505).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning for foretakene Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult AS for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av geoteknikk i tiltaksklasse 3

Stein Håvard Stokkebø er daglig leder i både Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult AS, og klagesakene for foretakene behandles derfor samlet.

I brev datert 14.04.2020 ble vedtak av 30.03.2020 påklaget av foretaket ved advokat Andreas Møien. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Varsel om tilbaketrekking av sentral godkjenning

Direktoratet for byggkvalitet, heretter direktoratet, varslet tilbaketrekking av sentral godkjenning for foretakene Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult AS 10.10.2019.

Bakgrunnen for varselet var en innrapportering fra Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) datert 11.07.2019, som vurderte at foretakene ikke hadde opptrådt pålitelig og dugelig i sitt arbeid med geotekniske utredninger av fareområder.

I begrunnelsen til NVE fremkommer det at de ved flere anledninger har stilt spørsmål ved foretakenes utredninger, og at de ved flere anledninger har fremmet innsigelser i saker hvor disse foretakene har stått for utredninger av faren av byggegrunnen. Det fremgår videre at NVE har mottatt skriftlig uttalelse fra Norsk Geoteknisk Forening (NGF) på manglende kvalitet og faglighet i foretakenes utredning, i tillegg til at noen kommuner har formidlet til NVE at de anser kvaliteten på disse foretakenes fareutredninger til å ikke holde mål.

Det er i innrapporteringen fra NVE vist til flere eksempler med vedlegg hvor NVE har fremmet innsigelser ved mangelfulle utredninger og ved feil i utredninger:

- Detaljreguleringsplan for Kvenildstrøa, NVEs saks.ref. 201841244-3
- Dispensasjon fra kommuneplan – Oppføring av bolig – Nannestad kommune, NVEs saks.ref. 201606655
- Uttalelse – Norsk Geoteknisk Forening vedrørende kvikkleire og områdestabilitet, saks.ref. 201841727
- Dispensasjon fra kommuneplan for fradeling av boligtomter – Røyken kommune, saks.ref. 201702575
- Reguleringsplan – Kirkeveien 18 – Lyngdal kommune, saks.ref. 201838362
- Reguleringsplan – Etablering av ny internasjonal skole i Nes kommune, saks.ref. 201600544
- Plan for nydyrking og planering – Nes kommune, saks.ref. 201837956
- Detaljreguleringsplan – Askim kommune, saks.ref. 201703592
- Plan for flomsikringstiltak – Bærum kommune, saks.ref. 201900418

I eksemplene ovenfor viser NVE til at foretakene ikke har fulgt prosedyre angitt i NVEs veileder 7/2014 *Sikkerhet mot kvikkleireskred* og at vurderingene som var gjort av grunnforholdene ikke var tilstrekkelige til å kunne vurdere om sikkerheten gitt i veilederen og TEK17 § 7-3 ville kunne ivaretas. For en nærmere fremstilling av de enkelte eksemplene, vises det til innrapporteringen fra NVE av 11.07.2019 med tilhørende vedlegg.

Et av eksemplene ovenfor gjelder som vist en uttalelse fra NGF vedrørende kvikkleire og områdestabilitet. NVE viser til at de er høringspart for arealplaner som berører deres forvaltningsområder, og at de i forbindelse med mottatt vurderingsrapport fra Stokkebø Competanse AS vedrørende fradeling av boligtomter i Røyken kommune, oversendte noen spørsmål om rapporten til NGF sin grunnundersøkelseskomité. NVE har i innrapporteringen til direktoratet gjengitt deler av NGF sin tilbakemelding i sitats form, og som også er gjengitt i direktoratets varsel:

NGF «er skremt over kvaliteten på arbeidet som er gjort, og evt. konsekvenser som kan komme om slike prosjekter blir forsøkt bygd ut. Hadde dette vært i et område uten kjente kvikkleireforekomster fra før av, ville dette kunne gått rett gjennom byggesak. Vi mener at både NGF og NVE har et bransjeansvar for å stoppe slike useriøse aktører (ikke bare dette firmaet), før det går kvikkleireskred.»

NVE opplyser også i sin begrunnelse om at de har hatt et møte med foretakenes daglige leder Stein Håvard Stokkebø og påpekt gjennomgående svakhet i utredningene av faren av byggegrunn, men at de til tross for dette ikke har observert noen bedring av kvaliteten på utredningene. NVE mener det er klart at foretakene gjennom en årrekke har levert mangelfulle utredninger som ikke er i tråd med dagens regelverk, og at de gjennom sin opptreden har handlet på en måte som gjør at NVE har mistet tillitt til foretakenes evne til å opptre pålitelig og dugelig i arbeid med geotekniske utredninger av fareområder. NVE

anmodet på bakgrunn av dette direktoratet om å trekke den sentrale godkjenningen for Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult AS.

Direktoratet varslet som nevnt tilbaketrekking av sentral godkjenning for Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult AS 10.10.2019, med bakgrunn i innrapporteringen fra NVE. I varselet er det vist til at sentral godkjenning skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningsloven. Eksempler på alvorlige overtredelser kan være feil i prosjekteringen eller utførelsen som har vesentlig betydning for helse, miljø og sikkerhet, fravær av kontroll eller svikt i kontrollen på viktige og kritiske arbeider. I den nærmere vurderingen av alvorlig overtredelse, er det i varselet vist til at innrapporteringen fra NVE avdekker gjentakende feil og mangler ved utredninger og rapporter ved geoteknisk prosjektering. Det er videre vist til møtet mellom NVE og foretakenes daglige leder for en gjennomgang av forventninger til utredninger av skredfare som følge av alle rundene i forbindelse med reguleringsplan for etablering av ny internasjonal skole i Nes kommune. Av varselet fremgår det at det forhold at foretakene fortsetter å levere rapporter og utredninger med samme mangler, indikerer at foretakene ikke har evne og vilje til å følge gjeldende regelverk og NVEs prosedyrer angitt i NVEs veileder 7/2014, jf. TEK17 § 7-3.

I varselet er det også vist til at foretak som ønsker å være i den sentrale godkjenningsordningen gjennom sin praksis må vise at de oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet. Gjentatte mangler og feil i foretakenes rapporter og utredninger i forbindelse med geoteknisk prosjektering i kritiske områder med fare for kvikkleireskred, er forhold som gjør at foretakene ikke anses som tilstrekkelig pålitelige og dugelige. I denne forbindelse er det i varselet særlig vist til at foretakene ikke etterkommer NVEs anbefalinger og fortsetter å levere mangelfulle utredninger, og at det ikke er vist tilstrekkelig pålitelighet og dugelighet vedrørende rapporten for fradeling av boligtomter i Røyken kommune, jf. sitatet fra NGF sin grunnundersøkelseskomité angitt ovenfor.

Direktoratet vurderte på dette grunnlaget at sanksjonen i form av tilbaketrekking står i et rimelig forhold til gjentatte alvorlige brudd i forbindelse med prosjektering av geoteknikk og utarbeidelse av utredninger og rapporter med henblikk på kvikkleiereskred, flomsikring med mer i kritiske områder, og varslet tilbaketrekking av begge foretakenes sentrale godkjenninger i sin helhet.

Foretakenes kommentar til varsel om tilbaketrekking

Foretakene ved advokat Andreas Møien sendte inn kommentar til varselet om tilbaketrekking i brev av 28.10.2019. I kommentaren bemerker advokat Andreas Møien innledningsvis at de stiller seg meget kritisk til ordbruken i varselet, og at enkelte benevninger og beskrivelser av Stokkebø og hans kompetanse er direkte injurierende og fremstår som et tilnærmet personangrep. Det oppfattes ut fra varselet at det er Stokkebø sin kompetanse som trekkes i tvil, og at det er hans arbeid som angivelig skal være gjenstand for kritikk fra kommune og NVE.

Videre vises det til Stokkebø sin faglige bakgrunn, og at han etter gradsopptjening ved NTH har arbeidet med veiteknikk og geoteknikk. Det understrekes at Stokkebø gjennom sine 30 år i konsulentbransjen ikke har vært involvert i en eneste skadesak hvor han eller hans foretak har blitt ilagt ansvar, og at dette underbygger den faglige kompetansen til Stokkebø og at hans vurderinger innehar et høyt faglig nivå. Det vises til at han har vært mye i felten og har et erfaringsgrunnlag som få andre i bransjen har, og at han videre er benyttet som sakkyndig vitne i skadesaker, at han årlig foretar en rekke skadesaksvurderinger, at han er benyttet som objektiv fagperson i saker mellom sivile parter, og benyttet som rådgiver og prosjekterende av geoteknikk av en rekke utbyggere og boligutviklingsselskaper. Videre vises det til arbeider med geosyntetiske løsninger, hvor det opplyses om at Stokkebø utarbeidet en dimensjoneringsmetode for veier, som var forløperen til dimensjoneringsmetoden som etter hvert ble definert i Håndbok O18. Det anføres at det på ovenstående bakgrunn fremstår usaklig å anføre at Stokkebø og hans foretak ikke er pålitelige og dugelige. Det anføres derimot at Stokkebø har en lang og faglig, tung erfaringsbakgrunn, og at hans faglige skjønn er mer enn tilstrekkelig for sentral godkjenning.

I kommentaren går advokat Møien gjennom tiltakene det er vist til i direktoratets varsel og som danner grunnlaget for vurderingen av pålitelighet og dugelighet. Redegjørelsen er basert på Stokkebøs egen oppfatning av tiltakene. Advokat Møien understreker at det ikke er oversendt noen vedlegg til varselet, og at de fra «denne side ikke er orientert om hva som er anført kritikkverdig ved de omtalte tiltak», og har i flere av kommentarene vist til hvilke saker de antar at det dreier seg om. I samtlige tiltak bestrides det at det foreligger faktisk og rettslig grunnlag for å konkludere med at det er foretatt klanderverdige vurderinger i saken. Når det gjelder uttalelsen fra NGF som nevnt ovenfor, stiller Stokkebø seg undrende til uttalelsen og dens innhold, og at faglig uenighet med NVE og til dels NGF ikke kan tas til inntekt for en anført faglig udugelighet. For en nærmere fremstilling av de enkelte kommentarene, vises det til brevet fra advokat Møien av 28.10.2019 med gjennomgang av tiltakene. Det bestrides at Stokkebø har foretatt vurderinger som innebærer alvorlige og gjentakende overtredelser av plan- og bygningsloven.

Når det gjelder møte mellom NVE og Stokkebø for en gjennomgang av forventninger NVE har til utredning av skredfare, skriver advokat Møien at NVE i møtet ønsket å gjennomgå veilederen i detalj, og at de på ingen måte var interessert i Stokkebøs synspunkter på denne.

Når det gjelder henvisningen i varselet til at kommuner har inngitt rapporter på mangelfulle vurderinger fra foretakene, antas det fra foretakenes side at Sørums kommunen er en av dem, hvor Stokkebø opplever å ha blitt boikottet av kommunen etter en varsling om urovekkende signaler på at vann jobbet nede i grunnen i et område hvor det senere gikk et ras. Foretakene opplever at Sørums kommunen går altfor langt i sin kontrollfunksjon ved de tiltak hvor foretakene er prosjekterende av geoteknikk, og at kommunens forutinntatte holdning mot Stokkebø som fagperson er begrunnet i helt andre forhold enn hans faglige kvalifikasjoner. Det anføres at eventuelle innrapporteringer fra Sørums kommunen ikke kan legges til grunn, da

kommunen etter Stokkebøs oppfatning har en underliggende agenda som går ut over de faglige vurderingene.

Advokat Møien skriver videre at det er bemerkelsesverdig at en fagperson med over 30 års erfaring og betydelig felterfaring skal bli fratatt sentral godkjenning når han og hans selskaper, til tross for bildet som blir forsøkt tegnet av NVE, leverer rapporter som ikke har vært gjenstand for ansvarsbetingende skadesaker. Det anføres at Stokkebø verken har overtrådt bestemmelsene i plan -og bygningsloven eller SAK10, og at han og hans selskaper er både dugelige, pålitelige og kompetente.

I den nærmere gjennomgangen av sakens rettslige sider bestrides det at vilkårene for tilbaketrekking av den sentrale godkjenningen er oppfylt, da det anføres at det i de gjennomgåtte tiltakene verken er dokumentert feilprosjektering eller mangelfulle rapporter. Samtlige tiltak har enten blitt godkjent etter Stokkebøs prosjektering eller at det fra andre ansvarlige i prosjektene har blitt utøvet feil. Det anføres at det dermed ikke foreligger faktisk grunnlag for å anføre at Stokkebø og hans selskaper har utført arbeid som medfører at han ikke har utvist pålitelighet og dugelighet.

Det anføres at direktoratet gjennom å frata foretakene deres sentrale godkjenninger i realiteten fratar Stokkebø og hans ansatte deres levebrød, og at direktoratet forskjellsbehandler og diskriminerer Stokkebø sammenlignet med andre foretak som både er blitt ilagt ansvar på bakgrunn av feilvurderinger og feilprosjekteringer og som har mindre geoteknisk fagkompetanse enn Stokkebø. Det anføres at tilbaketrekking av sentral godkjenning medfører en urimelig sanksjon mot Stokkebø og hans selskaper.

Avslutningsvis imøteser foretakene en invitasjon til et møte for avklaringer av sakens faktiske sider dersom direktoratet anser det formålstjenlig.

Etter at direktoratet mottok kommentaren til varselet om tilbaketrekking, hvor advokat Møien skrev at det ikke var oversendt noen vedlegg til varselet, beklaget direktoratet dette og oversendte innrapporteringen fra NVE med tilhørende vedlegg til advokat Møien 13.11.2019, og skrev samtidig at direktoratet ville avvente videre behandling av saken inntil tilbakemelding ble mottatt. Direktoratet understreket at det er innrapporteringen fra NVE som alene lå til grunn for varselet om tilbaketrekking.

Advokat Møien sendte deretter inn ytterligere kommentar i brev av 06.12.2019. Etter en gjennomgang av mottatte vedlegg, skriver advokat Møien at de nevnte sakene i hovedsak er de saker som ble kommentert i brevet av 28.10.2019. Det bemerkes at de sakene foretakene har hatt ansvaret for, har fått godkjenning etter ytterligere inngivelse av dokumentasjon hvorefter offentlige myndigheter og uavhengige kontrollører har trukket samme konklusjon som foretakene.

I tillegg er uttalelsen fra NGF kommentert nærmere. Foretakene reagerer på at NVE ved forsøk på å innhente en angivelig faglig, nøytral vurdering av foretakenes metoder, får tilbakemelding fra NGF hvor det i realiteten ikke er foretatt noen analyse eller kvalifisert prøvetakingsmetode. Videre skrives det at det fremstår som skremmende at NGFs uttalelse, uten noen videre redegjørelse for sin vurdering, skal danne grunnlaget for et så alvorlig tiltak overfor foretakene som en tilbaketrekking av sentral godkjenning er. Det anføres også at det etter foretakenes oppfatning ikke er noe som tilsier at andre prøvetakingsmetoder enn de som er «akseptert» av bransjen, og som er anerkjent utenfor Norges landegrenser, ikke kan benyttes til å kontrollere og konkludere vedrørende potensielle kvikkleireforekomster. Foretakene synes også at uttalelsen vedrørende analyseprogrammet ReSSA fra NGF fremstår som underlig. Tidligere fremsatte anførsler i brev av 28.10.2019 fastholdes.

Nye kommentarer fra NVE

Direktoratet sendte 16.12.2019 en henvendelse til NVE med ønske om at NVE gikk gjennom kommentarene fra foretakene til varselet om tilbaketrekking, da direktoratet ikke kjenner til sakene i samme grad og for å kunne ta hensyn til foretakenes anførsler i tilstrekkelig grad. NVE kom med sitt tilsvarende 11.03.2020, hvor de fastholdt anmodningen til direktoratet om å trekke den sentrale godkjenningen for Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult AS. NVE kommenterer på nytt eksemplene angitt ovenfor hvor de har fremmet innsigelser, med tanke på kommentarene fra foretakene ved advokat Møien. Gjennomgående for eksemplene er at det har vært mangelfullt vurderingsgrunnlag knyttet til om tiltakene kunne gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot skred og at det måtte oversendes dokumentasjon i flere omganger og med revideringer før det ble ansett for å være tilfredsstillende. For en nærmere fremstilling av de enkelte eksemplene og NVE sine nye kommentarer, vises det til brevet fra NVE av 11.03.2020.

Vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning

Direktoratet fattet vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning for Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult AS 30.03.2020. Det ble i vedtaket vist til at foretakene ved advokat Møien hadde sendt inn kommentarer til varselet og at de var uenige i tilbaketrekkingen av foretakenes sentrale godkjenninger. Direktoratet opprettholdt imidlertid sin vurdering av alvorlig overtredelse og krav til pålitelighet og dugelighet som gjengitt ovenfor.

Generelle opplysninger om foretakene

Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult AS fikk sentral godkjenning første gang henholdsvis 29.09.2009 og 08.11.2013. Begge foretakene har i flere perioder og frem til tilbaketrekking av sentral godkjenning i vedtak av 30.03.2020 hatt sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av geoteknikk i tiltaksklasse 3

Stokkebø Competanse AS har også tidligere hatt sentral godkjenning for overordnet ansvar for prosjektering i tiltaksklasse 1 og overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 2.

Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret henholdsvis 2 og 4 inntektsmottakere, og ligger i Oslo kommune. Stein Håvard Stokkebø er daglig leder i begge foretakene. Han er utdannet sivilingeniør innen bygg fra Norges Tekniske Høgskole (NTH) i 1983.

Stokkebø Competanse AS har ifølge opplysninger fra Enhetsregisteret sin virksomhet innen salg av rådgivningstjenester innenfor bygg- og anleggsbransjen og hva som dermed står i forbindelse. Foretaket er oppført med næringskoden 71.121 Byggeteknisk konsulentvirksomhet.

Geo Konsult AS har ifølge opplysninger fra Enhetsregisteret sin virksomhet innen konsulenttjenester innen bygg og anlegg, og er oppført med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

11.07.2019 Direktoratet mottok innrapportering fra NVE med anmodning om tilbaketrekking av sentral godkjenning

10.10.2019 Direktoratet varslet om tilbaketrekking av sentral godkjenning

28.10.2019 Foretakene ved advokat Møien kommenterer varselet

13.11.2019 Direktoratet oversender innrapporteringen med tilhørende vedlegg til advokat Møien

06.12.2019 Foretakene ved advokat Møien kommer med ytterligere kommentarer og fastholder tidligere fremsatte anførsler

16.12.2019 Direktoratet sender henvendelse til NVE for ytterligere vurdering

11.03.2020 NVE kommer med ytterligere vurdering sett opp mot kommentarene fra foretakene

30.03.2020 Direktoratet vedtar tilbaketrekking av sentral godkjenning

14.04.2020 Foretakene ved advokat Møien påklager vedtaket om tilbaketrekking

28.04.2020 Foretakene ved advokat Møien inviterer til et møte mellom foretakene og direktoratet

06.05.2020 Direktoratet sender e-post til advokat Møien hvor det fremgår at direktoratet ikke mener det er riktig å gjennomføre et møte mellom direktoratet og foretakene på nåværende tidspunkt

Foretakenes anførsler

Foretakene stiller seg uforstående til at direktoratet ved vurdering av tilbaketrekkingen utelukkende legger til grunn vurderingene fra NVE. Det anføres at formuleringen i vedtaksbrevet om at NVEs beskrivelser og faglige vurderinger i sin helhet er lagt til grunn for vedtak om tilbaketrekking, innebærer at foretakenes kommentarer til varselet ikke engang er vurdert. Det vises videre til at foretakene har tatt initiativ til et møte med direktoratet for å

bidra til avklaringer rundt saksforholdet og varselet, men at denne invitasjonen ikke er besvart. Videre fremgår det at foretakene vil forsøke å avholde et møte med NVE for å imøtekomme de faglige uenighetene som foreligger, og at møtet som allerede er avholdt mellom foretakene og NVE ikke var et dialogmøte slik NVE uttrykte det skulle være, men et møte hvor NVEs representant forsøkte å belære foretakene.

Foretakene bestrider at det foreligger faktisk og rettslig grunnlag for en tilbaketrekking av foretakenes sentrale godkjenninger, og det vises til anførselene i brev fra advokat Møien av 28.10.2019 og 06.12.2019.

Videre fremgår det av klagen at Stokkebø ønsker å understreke at den anførte udugelighet og upålitelighet har sin bakgrunn i ren faglig uenighet vedrørende begrepet «kvikkleire», hvor Stokkebø forholder seg til den opprinnelige og faktiske beskrivelsen samt faglige uenigheter tilknyttet de test- og kontrollmetoder som legges til grunn i NVEs veileder. Det anføres at dette er saklige og faglige argumenter fra foretakenes side, og som ikke kan brukes som argumentasjon i forbindelse med et ønske fra NVE om at direktoratet skal trekke tilbake foretakenes sentrale godkjenninger.

Videre anfører foretakene at vedtak om fullstendig tilbaketrekking av sentral godkjenning er en uforholdsmessig og urimelig reaksjon for det tilfellet at Klagenemnda for sentral godkjenning, heretter klagenemnda, skulle komme til at vedtaket stadfestes, og viser til at det i plan- og bygningsloven (pbl.) § 32-10 fremgår at sanksjoner skal stå i et rimelig forhold til ulovligheten. For dette tilfellet ber foretakene klagenemnda vurdere om det er grunnlag for tildeling av sentral godkjenning for tiltaksklasse 2 for foretakene.

Primært ber foretakene klagenemnda om å omgjøre direktoratet sitt vedtak om tilbaketrekking til fordel for foretakene. Subsidiært bes det om dersom klagenemnda finner grunnlag for tilbaketrekking av foretakenes sentrale godkjenninger i tiltaksklasse 3, at foretakene tildeles sentral godkjenning i tiltaksklasse 2.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder tilbaketrekking av foretakenes sentrale godkjenninger.

Generelt om tilbaketrekking av sentral godkjenning

Tilbaketrekking av sentral godkjenning reguleres av SAK10 § 13-6, jf. pbl. § 22-2. Sentral godkjenning skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningsloven, og når foretaket gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a og c. Bestemmelsen med veiledning beskriver nærmere når vilkårene for tilbaketrekking er oppfylt. Bestemmelsen regulerer også vilkårene for å få tilbake den sentrale godkjenningen.

Før det treffes vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning skal det foretas en forholdsmessighetsvurdering hvor det blant annet tas hensyn til konsekvensene av tilbaketrekking for foretaket opp mot type overtredelse. Byggesaksforskriften § 13-6 viderefører prinsippet om at sanksjonen må stå i rimelig forhold til ulovligheten, jf. pbl. § 32-10 første ledd.

Innledende om NVE

NVE er nasjonal myndighet innenfor fagområdene flom- og skredfare og har det overordnede ansvaret for statlige forvaltningsoppgaver innen disse fagområdene. Arbeidet til NVE omfatter bistand til arealplanlegging, sikring, overvåking, varsling og beredskap. NVE gir råd og veileder kommuner i vurderingen av flom- og skredfare i arealplaner, og kan fremme innsigelser til planer som er i strid med nasjonale og vesentlige regionale interesser innen deres forvaltningsområde.

Vurdering av alvorlig overtredelse

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a. Både veiledningen til denne bestemmelsen samt SAK10 § 13-6 andre ledd og tilhørende veiledning, gir nærmere eksempler på hva som er å regne som en alvorlig overtredelse. Eksempler på alvorlige overtredelser kan være feil i prosjekteringen eller utførelsen som har vesentlig betydning for helse, miljø og sikkerhet, fravær av kontroll eller svikt i kontrollen på viktige og kritiske arbeider. Flere feil eller mangler i samme sak som isolert sett ikke kan betegnes som alvorlige, kan samlet sett også vurderes som alvorlige i lovens forstand, og dermed begrunne tilbaketrekking av godkjenningen. Det er i seg selv alvorlig hvis et foretak stadig gjør feil, og særlig dersom det er de samme feilene som går igjen, jf. også merknadene til pbl. § 22-2 i Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) s.327.

I varsel om tilbaketrekking fremgår det som vist ovenfor at innrapporteringen fra NVE avdekker gjentagende feil og mangler ved utredninger og rapporter ved geoteknisk prosjektering samt at foretakene fortsetter å levere rapporter og utredninger med de samme manglene til tross for en gjennomgang av forventninger til utredninger av skredfare i et møte mellom foretakenes daglige leder Stokkebø og NVE. Det vises til innrapporteringen fra NVE datert 11.07.2019 med eksempler på saker hvor NVE har fremmet innsigelser ved mangelfulle utredninger og ved feil i utredninger, herunder innsigelser til reguleringsplaner, klage på vedtak om dispensasjon fra kommuneplan ved fradeling av boligtomter i Røyken kommune og vedtak om omgjøring av tillatelse fra Nannestad kommune etter at NVE kom med uttalelse om den geotekniske vurderingen.

Foretakene er uenige i dette, og har i kommentaren til varselet blant annet vist til at Stokkebø leverer rapporter som ikke har vært gjenstand for ansvarsbetingende skadesaker og at han verken har overtrådt bestemmelsene i plan -og bygningsloven eller SAK10. I klagen viser foretakene til at møtet mellom foretakenes daglige leder Stokkebø og NVE ikke var et

dialogmøte slik NVE uttrykte det skulle være, men et møte hvor NVEs representant forsøkte å belære foretakene. Foretakene viser til at det foreligger faglig uenighet vedrørende begrepene «kvikkleiere» og test- og kontrollmetoder som legges til grunn i NVEs veileder. Foretakene stiller seg utenforstående til at direktoratet ved vurdering av tilbaketrekkingen utelukkende legger til grunn vurderingene fra NVE og at formuleringen i vedtaksbrevet om at NVEs beskrivelser og faglige vurderinger i sin helhet er lagt til grunn for vedtak om tilbaketrekking, innebærer at foretakenes kommentarer til varselet ikke engang er vurdert.

Direktoratet bemerker at det etter å ha mottatt kommentarer fra foretakene til varsel om sentral godkjenning, sendte en henvendelse til NVE med ønske om at NVE gikk gjennom kommentarene til foretakene for å kunne ta hensyn til foretakenes anførsler i tilstrekkelig grad. Det er NVE som er nasjonal fagmyndighet innenfor fagområdene flom- og skredfare, og direktoratet gjorde derfor de undersøkelser det mente var nødvendige overfor NVE, før det ble fattet vedtak om tilbaketrekking. NVE fastholder sin vurdering av at foretakenes utredninger og rapporter har mangelfullt vurderingsgrunnlag knyttet til om tiltakene kunne gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot skred og at det måtte oversendes dokumentasjon i flere omganger og med revideringer før det ble ansett for å være tilfredsstillende. Direktoratet kan ikke se at det ikke er grunnlag for å legge NVE sine faglige vurderinger til grunn.

Direktoratet bemerker videre at skred har et potensielt stort skadeomfang, og at mangelfulle og feilaktige geotekniske utredninger og rapporter kan få store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet, herunder store materielle skader men også i ytterste konsekvens tap av menneskeliv.

Det vises til det som er sagt ovenfor om at det i seg selv er alvorlig hvis et foretak stadig gjør feil, og særlig dersom det er de samme feilene som går igjen, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a og merknadene til pbl. § 22-2 i Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) s.327.

Vurdering av pålitelighet og dugelighet

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake når foretaket gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav c og tilhørende veiledning. Det har siden bygningsloven av 1924 vært stilt krav til pålitelighet og dugelighet ved gjennomføring av byggesaker. I motivene til utkast til lov om bygningsvesenet fra 1954 ble kravet til pålitelighet og dugelighet begrunnet slik: "Det sier seg selv at det ikke er mulig for bygningsrådet til enhver tid å overvåke utførelsen, og det må derfor bestå et tillitsforhold mellom rådet og den ansvarshavende som gjør det nødvendig å stille krav både til pålitelighet og dugelighet."

Pålitelighet og dugelighet står for henholdsvis vilje og evne. Kort beskrevet kan pålitelighet og dugelighet benyttes som grunnlag for tilbaketrekking av godkjenning/ansvarsrett for foretak som oppfyller de rent formelle kvalifikasjonene, men som har opptrådt på en måte

som undergraver det nødvendige tillitsforholdet/lojalitetsplikten som må foreligge mellom foretak og myndighet, se bl.a. Ot.prp.nr. 45 (2007-2008) kapittel 10.10.2. I de tilfeller hvor foretaket har gjennomført tiltaket på en måte som ikke er forenelig med hva man normalt kan forvente av foretaket ut ifra deres ansvar og kvalifikasjoner, kan dette anses som manglende pålitelighet og dugelighet.

I innrapporteringen fra NVE er det vist til flere eksempler hvor NVE har fremmet innsigelser ved mangelfulle utredninger eller ved feil i utredninger. Felles for eksemplene er at foretakene ikke har fulgt prosedyre angitt i NVEs veileder 7/2014 *Sikkerhet mot kvikkleireskred* og at vurderingene som var gjort av grunnforholdene ikke var tilstrekkelige til å kunne vurdere om sikkerheten gitt i veilederen og TEK17 § 7-3 ville kunne ivaretas. Foretakene understreker i klagen at den anførte udugelighet og upålitelighet har sin bakgrunn i ren faglig uenighet vedrørende begrepet «kvikkleire», hvor Stokkebø forholder seg til den opprinnelige og faktiske beskrivelsen samt faglige uenigheter tilknyttet de test- og kontrollmetoder som legges til grunn i NVEs veileder. Det anføres at dette er saklige og faglige argumenter fra foretakenes side, og som ikke kan brukes som argumentasjon i forbindelse med et ønske fra NVE om at direktoratet skal trekke tilbake foretakenes sentrale godkjenninger.

I likhet med vurderingen av alvorlig overtredelse ovenfor, finner ikke direktoratet grunnlag for å ikke legge NVE sine faglige vurderinger til grunn. Det forhold at foretakene fortsetter å levere utredninger og rapporter med mangelfullt vurderingsgrunnlag knyttet til om tiltakene kunne gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot skred, til tross for at det ble avholdt møte mellom NVE og foretakenes daglige leder Stokkebø om forventninger ved utredning av skredfare, og at det måtte oversendes dokumentasjon i flere omganger og med revideringer før det ble ansett for å være tilfredsstillende, taler for at foretakene gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning.

Direktoratet understreker også her at direktoratet etter å ha mottatt kommentarer fra foretakene til varsel om sentral godkjenning, sendte en henvendelse til NVE med ønske om at NVE gikk gjennom kommentarene til foretakene, for å kunne ta hensyn til foretakenes anførsler i tilstrekkelig grad. Direktoratet gjorde derfor de undersøkelser det mente var nødvendige overfor NVE, før det ble fattet vedtak om tilbaketrekking.

Forholdsmessighetsvurdering

Før det treffes vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning skal det som nevnt foretas en forholdsmessighetsvurdering hvor det blant annet tas hensyn til konsekvensene av tilbaketrekking for foretaket opp mot type overtredelse. Byggesaksforskriften § 13-6 viderefører prinsippet om at sanksjonen må stå i rimelig forhold til ulovligheten, som er presisert i pbl. § 32-10 første ledd.

I kommentaren til varselet fra advokat Møien anføres det fra at direktoratet gjennom å frata foretakene deres sentrale godkjenninger i realiteten fratar Stokkebø og hans ansatte deres levebrød, og at direktoratet forskjellsbehandler og diskriminerer Stokkebø sammenlignet med andre foretak som både er blitt ilagt ansvar på bakgrunn av feilvurderinger og feilprosjekteringer og som har mindre geoteknisk fagkompetanse enn Stokkebø. Det anføres at tilbaketrekking av sentral godkjenning medfører en urimelig sanksjon mot Stokkebø og hans selskaper.

Direktoratet bemerker at sentral godkjenning skal være et kvalitetsstempel og et hjelpemiddel for tiltakshavere, kommuner og andre. Det er viktig at man skal kunne stole på at foretakene oppfyller de kravene godkjenningsbeviset for den sentrale godkjenningen gir uttrykk for. Dette gjelder ikke bare oppfyllelse av de rent formelle kvalifikasjonskravene, men også at det ikke foreligger alvorlige eller gjentakende overtredelser av plan- og bygningsloven ved arbeider utført av foretakene, og at foretakene gjennom sin praksis har vist at de er pålitelige og dugelige. Ordningen med sentral godkjenning er helt avhengig av tillit i bygge- og anleggsbransjen og samfunnet ellers.

Et viktig moment i denne sammenhengen er også at mangelfulle og feilaktige geotekniske rapporter og utredninger kan få store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet, og at godkjenningsbeviset skal gi uttrykk for at foretakene besitter den tilstrekkelige kompetansen og evnen og viljen til å utføre godt fundamenterte, geotekniske vurderinger. NVE anfører i sitt brev av 11.03.2020 at det på bakgrunn av de potensielt store skadene et skred kan medføre, er ekstra viktig at sentral godkjenning innen ansvarsområdet geoteknikk gir trygghet for tilstrekkelig fagkompetanse. Direktoratet er ikke uenig i dette, men bemerker samtidig at fagkompetanse er viktig for samtlige godkjenningsområder i den sentrale godkjenningsordningen.

Direktoratet vurderer på dette grunnlag at sanksjonen i form av tilbaketrekking står i et rimelig forhold til de gjentatte feil og mangler ved geotekniske utredninger som foreligger i dette tilfellet og at foretakene ikke har opptrådt pålitelig og dugelig i sitt arbeid med geotekniske utredninger av fareområder.

I klagen anfører foretakene at fullstendig tilbaketrekking av sentral godkjenning er en uforholdsmessig og urimelig reaksjon, og ber om at det for det tilfellet at vedtak om tilbaketrekking stadfestes, vurderes om det er grunnlag for tildeling av sentral godkjenning for tiltaksklasse 2. Til dette vil direktoratet bemerke at en pålitelighets- og dugelighetsvurdering ikke knytter seg til konkrete godkjenningsområder og tiltaksklasser, men at det er en helhetlig vurdering av foretakene som sådan. I det foreliggende tilfellet vurderer direktoratet at foretakene gjennom sin praksis ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning, hvilket innebærer tilbaketrekking av samtlige godkjenningsområder og tiltaksklasser.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning for Stokkebø Competanse AS og Geo Konsult AS må stadfestes.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretakene igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at de forhold som forårsaket tilbaketrekkingen er rettet, jf. SAK10 § 13-6 femte ledd og pbl. § 22-2, og at øvrige vilkår for sentral godkjenning i SAK10 er oppfylt.»

Sak 64/20 Klage på vedtak om avslag på søknad om endring av sentral godkjenning fra HM OPPMÅLING AS (klagesaksnr. 2020/3942).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 3

I brev datert 20.05.2020 ble vedtak av 20.05.2020 påklaget av foretaket ved daglig leder Marthe Hoston. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 03.05.2020 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 20.05.2020 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3.

Generelle opplysninger om foretaket

HM Oppmåling AS fikk sentral godkjenning første gang 18.03.2020. I perioden 18.03.2020 – 18.03.2023 innehar foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 1
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 2 inntektsmottakere og ligger i Skaun kommune, Trøndelag fylke. Marthe Hoston er daglig leder. Hun har grunnkurs og videregående kurs I og II kart og oppmåling fra 2003, årsstudium i GIS fra 2014 og 10 studiepoeng i faget Landmåling etter matrikkelloven fra 2017. Direktoratet bemerker kort at Marthe Hoston tidligere het Marthe Lenvik Ustad.

Foretaket har sin virksomhet innen å drive med konsulent- og rådgivningstjenester innen kart og oppmåling, og er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.123 Kart og Oppmåling.

Saksgang

03.05.2020 Søknad

20.05.2020 Vedtak om sentral godkjenning (avslag)

20..05.2020 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket anfører i klagen at vedtaket om avslag ikke er riktig, da de har faglig ledelse med utdanningsnivå bachelor i tillegg til faglig ledelse med 17 års relevant praksis. Foretaket viser til at det i vedtaket ikke er skrevet noe om hvorfor bachelor i ingeniørfag ikke er godt nok. Videre skriver foretaket at de ikke finner at det står noe sted at det må være én og samme person som har utdanningsnivået og den relevante praksisen. Det anføres at foretakets faglige ledelse består av to personer som til sammen dekker kravet til utdanning og relevant praksis. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagede.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning.

Kravet til fast ansatt faglig ledelse med nødvendig formell og reell innflytelse

Det er et vilkår for å kunne få sentral godkjenning at foretakets faglige ledelse er fast ansatt, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Dette for å sikre at den faglige ledelsen har nødvendig formell og reell innflytelse. Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningsloven ved gjennomføring av søknadspliktige tiltak. Den faglige ledelsen må ha en ansettelsesprosent som sikrer at den ansatte har tid til i tilstrekkelig grad å ivareta kravene i plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning.

I søknaden har foretaket dokumentert arbeidsavtaler for Marthe Hoston og Ståle Andre Ustad. Av arbeidsavtalen til Marthe Hoston fremgår det at hun er ansatt i en 100 % stilling som daglig leder og landmåler fra 01.02.2020. Direktoratet vurderer derfor at kravet til fast ansatt faglig ledelse med nødvendig formell og reell innflytelse er oppfylt når det gjelder Marthe Hoston.

Når det gjelder arbeidsavtalen til Ståle Andre Ustad så fremgår det at han er ansatt som kontormedarbeider fra 23.03.2020, med stillingsbrøk angitt til «Etter avtale». Med nevnte angivelse av stillingsbrøk er det ikke mulig for direktoratet å vurdere i hvilken grad Ståle Andre Ustad har tilstrekkelig formell og reell innflytelse over arbeidene til å kunne ivareta kravene i plan- og bygningsloven sett opp mot godkjenningssområdenes omfang. Direktoratet ser også at det i opplysninger fra Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret fremgår at Ståle Andre Ustad er innmeldt som administrativ leder med stillingsprosent 1 %. Det understrekes at den faglige ledelsen må ha en ansettelsesprosent som sikrer at den ansatte har tid til i tilstrekkelig grad å ivareta kravene i plan- og bygningsloven, herunder stå ansvarlig for prosjekteringsvalg og utførelsesmetoder, jf. det som er sagt ovenfor. Direktoratet vurderer derfor at kravet til fast ansatt faglig ledelse med nødvendig formell og reell innflytelse ikke er oppfylt når det gjelder Ståle Andre Ustad.

Samlet vurdering av de påklagede godkjenningssområdene:

- Oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 2 er høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng, eller tilsvarende, med tilhørende 10 års relevant praksis, eller bachelorgrad i ingeniøruddanning, høyskolegrad eller tilsvarende grad med 180 studiepoeng, eller tilsvarende, med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

Utdanningskravet for utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng, eller tilsvarende, med tilhørende 8 års relevant praksis, eller bachelorgrad i ingeniørutdanning, høyskolegrad eller tilsvarende grad med 180 studiepoeng, eller tilsvarende, med tilhørende 5 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må også utdanningen være relevant for de påklagede godkjenningssområdene. Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Relevant utdanning for de påklagede godkjenningssområdene vil for eksempel være teknisk fagskole eller bachelorgrad innen kart og oppmåling.

Foretaket har dokumentert at daglig leder Marthe Hoston har grunnkurs og videregående kurs I og II kart og oppmåling fra 2003, årsstudium i GIS fra 2014 og 10 studiepoeng i faget Landmåling etter matrikkelloven fra 2017. Utdanningen til Marthe Hoston er relevant for de påklagede godkjenningssområdene, men oppfyller ikke kravet til utdanningsnivå tilsvarende høyere fagskolegrad eller bachelorgrad.

Videre har foretaket dokumentert at Ståle Andre Ustad har bachelor i ingeniørfag med studieretning konstruksjonsteknikk, maskin fra 2014. Det vises til vurderingen ovenfor vedrørende kravet til fast ansatt faglig ledelse med nødvendig formell og reell innflytelse ikke er oppfylt for Ståle Andre Ustad, og at han dermed ikke kan legges til grunn for vurderingen av foretakets kvalifikasjoner. Direktoratet bemerker likevel kort at utdanningen i seg selv oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå, med at den ikke vurderes som tilstrekkelig relevant for de påklagede godkjenningssområdene, da direktoratet ikke kan se at utdanningen innehar relevante fag innen kart og oppmåling, herunder landmåling, stikking og nivellering.

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker likevel kort at selv om det for Marthe Hoston er vist arbeider som omfattes av de påklagede godkjenningssområdene, så er det ikke anledning til å la praksis veie opp for manglende utdanningsnivå, jf. SAK10 § 11-3.

I klagen skriver foretaket at de ikke finner at det står noe sted at det må være én og samme person som har utdanningsnivået og den relevante praksisen. Det anføres at foretakets faglige ledelse består av to personer som til sammen dekker kravet til utdanning og relevant praksis. At relevant utdanning og praksis for et godkjenningssområde som utgangspunkt skal knyttes til én og samme person fremgår som nevnt av SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende

veiledning. I veiledningen til tabellen for kvalifikasjoner i SAK10 § 11-3 første ledd fremgår det videre at relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, og at kvalifikasjonskravene er gitt i form av krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid. Det er ikke anledning til å foreta en samlet vurdering av utdanningen til én person og praksisen til en annen. Dette understrekes videre av at det i SAK10 § 11-4 er angitt at ansvarlig prosjekterende og utførende må ha faglig ledelse med relevant praksis fra henholdsvis prosjektering og utførelse.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at HM Oppmåling AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2 og utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.»

Sak 65/20 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra BJERKE RØR AS (klagesaksnr. 2020/4298).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I brev datert 05.06.2020 ble vedtak av 05.06.2020 påklaget ved Robert Amorim Handeland. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 15.04.2020 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 05.06.2020 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget som gjaldt utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3 ble begrunnet med at det ikke var dokumentert tilstrekkelig relevant praksis som bygger på utdanningen som kreves. Som en følge av dette hadde heller ikke foretaket dokumentert at kravet til praksislengde var oppfylt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Videre var det ikke dokumentert tilstrekkelig praksis med omsøkt tiltaksklasse, da referanseprosjektene ikke var tilstrekkelig beskrevet til å vurdere tiltaksklasse eller hvorvidt de var relevant for godkjenningsområdet. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i en lavere tiltaksklasse.

Avslaget for de resterende tre påklagede godkjenningsområdene ble begrunnet med at det ikke var dokumentert tilstrekkelig relevant praksis som bygger på utdanningen som kreves. Som en følge av dette hadde heller ikke foretaket dokumentert at kravet til praksislengde var oppfylt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1.

Følgende godkjenningsområder har blitt innvilget i klageomgangen:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Det er ved innvilgelsen sett hen til kvalifikasjonene for faglig leder Anders Bjørnesen og lagt til grunn utskrift fra Mesterregisteret som dokumentasjon på utdanning.

Generelle opplysninger om foretaket

Bjerke Rør AS fikk sentral godkjenning første gang 05.04.2017. I perioden frem til 05.06.2020 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 15 inntektsmottakere og ligger i Oslo. Robert Amorim Handeland er daglig leder. Han har mesterbrev som rørlegger fra 2013. Foretaket har sin virksomhet innen rørleggerarbeid og er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid.

Saksgang

15.04.2020 Søknad

29.04.2020 Midlertidig svarbrev

06.05.2020 Mottatt tilleggsinformasjon fra foretaket

18.05.2020 Midlertidig svarbrev

05.06.2020 Vedtak om sentral godkjenning (delvis avslag)

05.06.2020 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

I klagen viser foretaket til sin tidligere godkjenning i tiltaksklasse 2 for utførelse. Det vises også til at det er sendt inn dokumentasjon på mesterbrev for Anders Bjørnesen, som har de fleste referanseprosjektene, blant annet 5 stk som foretaket har vist til i søknaden. Foretaket minner også om at mesterbrev ikke blir utstedt om man ikke består faget og anfører at det har vist til godkjent utdanningsnivå og antall år med erfaring i vedlagt søknad, iht. SAK10 § 11-3 med veiledning. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg, utførelse av sanitærinstallasjoner, utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner og utførelse av slukkeinstallasjoner, samtlige i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Med endt utdanning menes at faglig ledelse har eksamen eller annen bestått prøve som er relevant for foretakets godkjenningsområde, jf. SAK10 § 11-2.

Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er utdanningsnivå tilsvarende høyere fagskolegrad med tilhørende åtte års relevant praksis eller utdanningsnivå tilsvarende bachelorgrad med tilhørende fem års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagskole innenfor bygg, anlegg, VVS (varme-, ventilasjon og sanitærteknikk) eller KEM (klima, energi og miljø). På bachelornivå vil for eksempel utdanning innen bygg, anlegg eller VVS være relevant.

Foretaket har vist til en ansatt, Robert Handeland, med utdanning fra teknisk fagskole innen KEM fra 2012. Denne utdanningen er relevant og på tilstrekkelig nivå for tiltaksklasse 3.

Foretaket har også vist til kompetansebevis for faglig leder Anders Bjørnesen fra teknisk fagskole, linje for maskinfag med område VVS-teknikk. Utdanningen er ikke fullført og bestått, og direktoratet kan således ikke legge den til grunn i den videre vurderingen. Det er også vist til at Bjørnesen har mesterbrev som rørlegger. Det er ikke vist til mesterbrevet som dokumentasjon på dette, men en utskrift fra mesterregisteret fra 2014. Utdanning på mesterbrevnivå er tilstrekkelig for utførelse i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket er i brev av 18.05.2020 bedt om å sende inn kopi av mesterbrevet, men har ikke gjort dette. Direktoratet finner likevel å kunne legge utskriften til grunn som dokumentasjon på at Bjørnesen i hvert fall har hatt utdanning på tilstrekkelig nivå for tiltaksklasse 2 siden 2014.

På bakgrunn av det ovenstående har foretaket dokumentert at utdanningskravet er oppfylt.

Krav til praksis

Det vises til innholdet i godkjenningsområdet som fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav d og tilhørende veiledning.

I søknaden har foretaket vist til fire referanseprosjekter for det påklagede godkjenningsområdet. To av prosjektene er prosjekter fra da Bjørnesen var ansatt i et annet foretak. De to andre prosjektene er referanseprosjekter for Bjerke Rør AS, fra 2016 og 2019.

Foretaket ble i brev av 29.04.2020 og 18.05.2020 bedt om å sende inn referanseprosjekter for Handeland, fra tiden før han ble ansatt i Bjerke Rør AS i 2019, men har ikke sendt inn slik praksis. Foretaket ble også bedt om å gi en bedre beskrivelse av referanseprosjektene innsendt i søknaden. Heller ikke dette er besvart fra foretakets side. I og med at Handeland ble ansatt i Bjerke Rør AS i 2019, er det kun vist til ett referanseprosjekt hvor Handeland har vært ansatt i foretaket. Prosjektet er dårlig beskrevet og det er ikke mulig for direktoratet å vurdere prosjektets relevans eller plassere det i riktig tiltaksklasse. Kravet til praksislengde på 8 år etter endt relevant utdanning er dermed ikke oppfylt, og det er ikke dokumentert tilstrekkelig relevant praksis som bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning.

Når det gjelder referanseprosjektene som kan knyttes til Anders Bjørnesen, er også disse i all hovedsak for dårlig beskrevet til å kunne vurdere tiltaksklasse og hvorvidt de er relevante for godkjenningsområdet. Unntaket er prosjektet fra 2013 som gjaldt utførelse av hovedvanninnlegg, spillvann og overvann fra kommunens nett. Dette kan, ut ifra beskrivelsen, plasseres i tiltaksklasse 2. Prosjektet er fra før 2014, og det kan som nevnt ikke legges til grunn at Bjørnesen hadde mesterbrevsutdanning på dette tidspunktet, jf. dokumentasjon fra mesterregisteret. I alle tilfeller dokumenterer prosjektet kun ett års praksis med godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2. Det er dermed heller ikke vist til tilstrekkelig praksis og praksislengde med lavere tiltaksklasser for det påklagede godkjenningsområdet.

Kravet til praksis er ikke oppfylt.

Samlet vurdering for godkjenningsområdene utførelse av sanitærinstallasjoner, utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner og utførelse av slukkeinstallasjoner, samtlig i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er utdanningsnivå tilsvarende høyere fagskolegrad med tilhørende åtte års relevant praksis eller utdanningsnivå tilsvarende bachelorgrad med tilhørende fem års relevant praksis. For tiltaksklasse 2 er kravet mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende tre års relevant praksis, eller høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng eller tilsvarende, med tilhørende tre års praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være teknisk fagskole med linjefag VVS eller KEM, eller bachelor innenfor VVS. For tiltaksklasse 2 vil mesterbrev i rørleggerfaget være relevant.

Det vises til det som er skrevet over om dokumentert utdanning i foretaket. Robert Amorim Handeland har relevant utdanning på tilstrekkelig nivå for tiltaksklasse 3.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Det vises til innholdet i godkjenningsområdene som fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav o, p og q, og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknaden vist til tre referanseprosjekter fra tiden etter at Handeland ble ansatt i 2019. To av prosjektene, 7 etasjes kontorbygg og prosjektet som gjaldt 48 leiligheter fordelt på to frittstående bygninger, kan ut ifra beskrivelsene plasseres i tiltaksklasse 3. Prosjektene dokumenterer imidlertid bare to års praksis med tiltaksklassen. Som nevnt ble foretaket av direktoratet bedt om å sende inn flere referanseprosjekter for Handeland, for å kunne legge vekt på tidligere opparbeidet praksis. Slik praksis ble ikke sendt inn. Kravet til praksislengde på 8 år er dermed ikke oppfylt. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det oppfyller kravene til praksis for tiltaksklasse 3. Som nevnt over har foretaket imidlertid fått innvilget tiltaksklasse 2 i klageomgangen.

Direktoratet vil på nytt bemerke at relevant og tilstrekkelig utdanning og praksis for et godkjenningsområde som utgangspunkt skal være knyttet til samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet har således ikke anledning til å la utdanningen for én person sammenholdt med praksisen for en annen, danne grunnlaget for innvilgelse av sentral godkjenning.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Bjerke Rør AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg, verken i tiltaksklasse 1, 2 eller 3, og utførelse av sanitærinstallasjoner, utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner og utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.»

Sak 66/20 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra PROFILFORUM AS (klagesaksnr. 2020/4648).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Søker i tiltaksklasse 1
- Utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 1
- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1

I e-post datert 09.06.2020 ble vedtak av 04.05.2020 påklaget ved Mona Børsand. Klagen er ikke rettidig, jf. forvaltningsloven § 29, men direktoratet har valgt å gi oppreisning for fristoversittelsen med bakgrunn i foretakets e-post av 24.07.2020.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 26.03.2020 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 04.05.2020 avslo direktoratet søknaden i sin helhet. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Søker i tiltaksklasse 1
- Utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 1
- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1

Avslaget for godkjenningsområdene ble begrunnet med at det ikke var dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning for godkjenningsområdene, jf. SAK10 §§ 11-3, 11-5 og tilhørende veiledning.

Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1.

Generelle opplysninger om foretaket

Profilforum AS fikk sentral godkjenning første gang i 2014.

Fra 2014 til 2017 var foretaket godkjent for følgende godkjenningsområder:

- Søker i tiltaksklasse 1
- Utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 1

Fra 2017 til 07.04.2020 var foretaket godkjent for følgende godkjenningsområde:

- Søker i tiltaksklasse 1

Foretaket ligger i Oslo. Elin Dessen er daglig leder. Hun har utdanning som bankøkonom fra Bankakademiet. Foretaket har sin virksomhet innen handel og produksjon av dekor- og profileringsprodukter samt hva der står i forbindelse. I Enhetsregisteret er foretaket registrert med næringskoden 73.110 Reklamebyråer.

Saksgang

26.03.2020 Søknad

04.05.2020 Vedtak om sentral godkjenning (Totalavslag)

09.06.2020 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved Mona Børsand skriver at skiltbransjen ikke har hatt eget fagområde i ordningen gjennom mange år. Dette gir ikke foretaket anledning til å søke innenfor deres fagområde. Foretaket har heller blitt henvist til å søke under ovennevnte fagfelt. At dette skal ekskludere dem fra sentral godkjenning mener foretaket er helt feil. I forrige søknadsrunde om sentral godkjenning hadde foretaket en dialog med direktoratet da det ikke fantes noe felt som dekket dette fagområdet. Når regelverket ikke er tilpasset alle bransjer mener foretaket det er helt nødvendig at saksbehandler benytter skjønn og ikke pålegger dem å skaffe kompetanse de ikke trenger for å tilpasse seg et mangelfullt regelverk.

For produksjon av skilt arbeider foretaket med materialer i metall som bl.a. aluminium, stål og messing i tillegg til plastmaterialer som akryl, PVC og polykarbonat. Den utdannelsen og kompetansen direktoratet krever er derfor ikke noe de etterspør eller har behov for. Foretaket forklarer at skiltbransjen ikke har hatt tilbud om formell utdanning gjennom skoleverket og at deres fremste skiltmakere har tilegnet seg den aller beste utdannelsen og kompetansen fra praksis i arbeidslivet.

Foretaket skriver at det i mange år har vært sentralt godkjent med de samme ansatte som de har i dag. Det er videre vedlagt en oversikt over foretakets ansatte og deres kompetanse, herunder Mona Børsand, John Henning Høydal, Henning Lund, Simon John, Ingrida Bieiskyta, Lotte Løkkelsen og Ørjan Kristiansen.

Foretaket anfører at deres kompetanse innen produksjon og montering av skilt er mye høyere enn noen skole i dag kan tilby og refererer til lang, solid erfaring og en mengde gode referanser og referanseprosjekter.

Avslutningsvis ber foretaket om at vedtaket revurderes slik at de blir godkjent for ansvarsrett for sentral godkjenning.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1, utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasedekledning i tiltaksklasse 1 og overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Samlet vurdering for godkjenningsområdene ansvarlig søker, utførelse av montering av glasskonstruksjoner samt overordnet ansvar for kontroll, alle i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonene ansvarlig søker og ansvarlig kontrollerende i tiltaksklasse 1 er utdanning som svarer til mesterbrevnivå med tilhørende fire års praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være mesterbrev som tømrer.

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er utdanning som svarer til fagbrevnivå eller tilsvarende, med tilhørende to års praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for godkjenningsområdet utførelse av montering av glasskonstruksjoner vil for eksempel være fagbrev i glassfaget eller ventilasjons- og blikkenslagerfaget.

Foretaket oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må også utdanningen være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om.

Vedrørende kravet til relevant utdanning

Ved vurderingen av om en utdanning anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler de påklagede godkjenningsområdenes innhold og arbeidsoppgaver.

Ansvarlig søkers ansvar er omfattende, og innebærer blant annet ansvaret for at byggesøknaden inneholder nødvendige opplysninger for at kommunen skal kunne ta stilling til om tiltaket er i samsvar med bestemmelser og tillatelser. Videre skal ansvarlig søker samordne de ansvarlig prosjekterende, utførende og kontrollerende, og påse at alle oppgaver er belagt med ansvar, samt sende inn nødvendige opplysninger for kommunens utstedelse av ferdigattest, jf. pbl. § 23-4.

Ansvaret innebærer også blant annet deltakelse i forhåndskonferanse, håndtering av nabovarsling, å avklare dispensasjonsbehov, foreslå tiltaksklasser for de ulike fagområdene og utarbeide tiltaksprofil og avklare ansvarsområder, jf. SAK10 § 12-2. Følgelig fordrer ansvaret gode fagkunnskaper og forståelse innenfor bygg- og anleggstekniske emner og byggeprosess, blant annet for å kunne avgjøre hvilke områder som må ansvarsbelegges, forstå koordineringen av de ulike aktørene og utarbeide hensiktsmessig tiltaksprofil.

Overordnet ansvar gis til foretak som har erfaring med kontroll av prosjekterings- og utførelsesoppgaver av relevante fagområder og grenseflater. Det er en forutsetning at foretaket har kvalifisert personell med relevant praksis fra prosjektering og prosjekteringsledelse, samt praksis fra utførelse/byggeledelse, og har rutiner for fagkontroll og tverrfaglig kontroll, slik at kontrollen utføres på en hensiktsmessig måte og i nødvendig omfang. Det følger av bestemmelsene om gjennomføring av kontroll at kontrollen skal være helhetlig og gjennomgående og omfatte både kontroll av prosjektering og kontroll av utførelse. Ansvarsrett for kontroll forutsetter kompetanse til å kontrollere både prosjektering og utførelse, jf. SAK10 § 13-5 fjerde ledd bokstav a og tilhørende veiledning.

Godkjenningsområdet utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning omfatter montering av glasskonstruksjon og fasadekledning på byggverk, inkludert montering av beslag. Eksempler på montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 1 kan være lette transparente takkonstruksjoner inntil 5 m spennvidde, innglassing av balkonger eller verandaer eller fasadekledning av byggverk inntil tre etasjer, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav j og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknaden dokumentert å ha ansatte med sivilingeniørutdanning innen tekstilteknologi med hovedoppgave «*Spinning-Works of Rollable Wool in Central Lithuania*» fra 1999, videreutdanning som dekoratør (VKII) fra 2000, sivilmarkedsfører NMH (Norges Markedshøyskole) fra 1999 samt svennebrev i grafiske fag som repromontør fra 1999. Foretaket viser i klagen til flere ansatte: John Henning Høydal, skiltmaker av yrke med mer enn 40 års praksis i faget, Henning Lund, montør som har praktisert faget over 30 år samt Simon John Moss som er utdannet skiltmaker fra England og har yrkespraksis i over 20 år.

Utdanningen sivilingeniør i tekstilteknologi er rettet mot tekstilproduksjon.

Dekoratorutdanningen får opplæring i kunstneriske teknikker innen tegning, grafikk, maleri, tredimensjonal form, foto og informasjonsteknologi som gir en allsidig kompetanse som tjener interesser innen kulturformidling, informasjons-arbeid, reklame, salg og markedsføring.

Innholdet i sivilmarkedsførerutdanning er først og fremst markedsføring, men inkluderer også fag innen økonomi, ledelse og strategi.

Svennebrev i grafiske fag retter seg mot visuell kommunikasjon, herunder alle typer medier, som trykksaker, web og andre digitale medier, film og animasjon, produkter og produktemballasje, skilt, logoer, brosjyrer, reklame, bøker og lignende.

Yrke som skiltmaker er knyttet til festing og montering av skilt, folie, reklame, logo eller annen dekor til ulike forretnings-, myndighets- og private formål.

Det er ikke dokumentert at utdanningene innehar opplæring i fag som gir tilstrekkelig dybdekunnskap i bygningstekniske fagområder.

Direktoratet vurderer derfor at disse utdanningene ikke er tilstrekkelig relevante når det gjelder å dekke hele bredden av de påklagede godkjenningsområdene. Kravet til tilstrekkelig relevant utdanning er dermed ikke oppfylt. Når det gjelder foretakets anførsler om at skiltbransjen ikke har hatt tilbud om formell utdannelse gjennom skoleverket, er direktoratet innforstått med dette. Direktoratet er imidlertid ikke gitt anledning til å la opparbeidet praksis veie opp for manglende formell og relevant utdanning.

Krav til praksis

Selv om utdanningskravet ikke er oppfylt, ønsker direktoratet likevel å gå gjennom referanseprosjektene foretaket har vist til i søknaden.

Referanseprosjektene knyttet til godkjenningsområdet ansvarlig søker kan vurderes som relevante for godkjenningsområdet. Direktoratet bemerker for øvrig at det ikke har anledning til å la praksis veie opp for manglende relevant utdanning. Her kommer heller ikke overgangsbestemmelsen til anvendelse i de tilfellene hvor det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning for godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 20-3.

Når det gjelder godkjenningsområdet utførelse av glasskonstruksjoner og fasadekledning har referanseprosjektene elementer som er relevante for godkjenningsområdet, men praksisen det er vist til, herunder oppføring av virksomhetsskilt i form av fasadeskilt og frittstående skilt, dekker ikke det vesentligste av godkjenningsområdets faglige innhold, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav j.

Referanseprosjektene det er vist til for godkjenningsområdet overordnet ansvar for kontroll kan ikke vurderes som relevante da de gjelder kontroll av utførelse av eget arbeid.

Direktoratet kan heller ikke se at det er tilstrekkelig dokumentert arbeider som tilsier at forutsetningene for å inneha sentral godkjenning for overordnet ansvar for kontroll er til stede, jf. tidligere redegjørelse av godkjenningsområdet.

Forholdet mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett

Direktoratet ønsker å opplyse om forskjellen mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett i det enkelte tiltaket. Ved erklæring av ansvarsrett kan foretaket erklære ansvar for et mindre avgrenset fagområde, mens det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres praksis som dekker bredden av arbeidsoppgavene som godkjenningsområdene omfatter. For tilfeller hvor foretak ikke kan dokumentere tilstrekkelig bred praksis med godkjenningsområdene, vil ikke kravet til praksis være oppfylt for å få innvilget sentral godkjenning. Foretak er da henvist til å erklære ansvarsrett i konkrete tiltak for mindre avgrensede fagområder.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Profilforum AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1, utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasedekledning i tiltaksklasse 1 samt overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.»

Sak 67/20 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra NORSK BYGGSAKKYNDIG AS (klagesaksnr. 2020/5279).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1
- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

I brev datert 26.07.2020 ble vedtak av 07.07.2020 påklaget ved Sven Landell. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 24.06.2020 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 07.07.2020 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1
- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

Avslaget for godkjenningsområdene ble begrunnet med at foretaket ikke dokumenterte nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1.

Generelle opplysninger om foretaket

Foretaket fikk sentral godkjenning første gang i 2014. Fra 24.06.2014 - 19.05. 2020 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1 samt kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1.

Foretaket har 1 inntektsmottaker ifølge Aa-registeret, og ligger i Ullensaker kommune. Sven Landell er daglig leder. Han har svennebrev som tømrer fra 1981 samt sertifikat som takstmann fra 2019 og diverse kurs. Foretaket har sin virksomhet innen taksering og byggteknisk konsultasjon samt annet som naturlig faller sammen med dette, herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer, eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretagender. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 68.310 Eiendomsmegling.

Saksgang

24.06.2020 Søknad

07.07.2020 Vedtak om sentral godkjenning (Totalavslag)

26.07.2020 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved Sven Landell mener avslaget er gitt på feil grunnlag. Innledningsvis forklarer Landell at han startet med søknaden allerede i mars. Han påstår at han, grunnet feil på direktoratets hjemmeside, var i kontakt med direktoratet, men på grunn av "Corona" var det ingen til stede for å bistå med dette. Landell mener videre at hans kompetanse som kontrollør, kombinert med praksis i byggfaget siden 1978 samt 13 år i takstbransjen med obligatorisk etterutdanning, har gitt ham økt erfaring, ikke motsatt. Avslutningsvis informerer Landell at hans bakgrunn/kompetanse også er godkjent for medlemskap i NITO.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1
- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet.

Samlet vurdering for godkjenningsområdene overordnet ansvar for kontroll, kontroll av våtrom og kontroll av lufttetthet, alle i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig kontrollerende i tiltaksklasse 1 er utdanning som svarer til mesterbrev eller høyere teknisk fagskolegrad, eller tilsvarende med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være byggmester eller teknisk fagskole bygg.

Utdanningskravet i SAK10 § 11-3 retter seg mot formell utdanning på et bestemt nivå. Formell utdanning vil si offentlig godkjent utdanning som eksempelvis fagbrev, offentlig godkjent fagskoleutdanning, utdanning som gir studiepoeng ved høyskole eller universitet. Mesterbrevsutdanning er også angitt som et av utdanningsnivåene, da kravene for å bli mester er regulert i lov og forskrift.

Foretaket har dokumentert at daglig leder har svennebrev som tømrer fra 1981 og sertifikat som takstmann fra 2019 utstedt av NT (Norsk takst). Når det gjelder sertifikatet er det dokumentert at daglig leder har bestått eksamen i emnene *Verditaksering av bolig*,

Tilstandsanalyse av boligeiendom, TEGoVA Residential Valuer, Skadetaksering av byggverk, Skjønn og Naturskadetaksering. I tillegg er det dokumentert gjennomført etterutdanningskurs i våtrom; gjennomgang av regelverk og uavhengig kontroll av våtrom fra september 2016 samt fullført dagskurs i byggesaksbehandling fra april 2020 i regi av NEAK (Norges Eiendomsakademi).

Direktoratet vurderer at NT-sertifiseringen som takstmann og kurset innen våtrom og uavhengig kontroll av våtrom er relevante for de påklagede godkjenningsområdene. Spørsmålet blir imidlertid om sertifiseringen og kurset oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå tilsvarende mesterbrev eller teknisk fagskole. I klagen anfører foretaket at kompetansen til daglig leder som kontrollør, kombinert med praksis i byggfaget siden 1978 samt 13 år i takstbransjen med obligatorisk etterutdanning, har gitt ham økt erfaring som også ble godkjent for medlemskap i NITO.

Direktoratet kan ikke se at det er dokumentert at NTF-sertifiseringen og kursene dokumenterer formell utdanning på nivå tilsvarende mesterbrev-eller teknisk fagskole.

Vedrørende NITO-medlemskap vil direktoratet bemerke at medlemskap i privat organisasjon ikke kan sidestilles med formell, relevant utdanning på tilstrekkelig nivå. Private organisasjoner kan selv utforme egne krav for opptak, samt gjøre unntak fra disse. Kravene til utdanning for sentral godkjenning fremgår av SAK10. Direktoratet må ved behandling av søknader om sentral godkjenning forholde seg til de fastsatte utdanningsnivåene og kravene som følger av SAK10 for de enkelte funksjoner og tiltaksklasser.

Foretaket som søker om sentral godkjenning må dermed dokumentere at de oppfyller kravene til utdanning i SAK10, uavhengig av medlemskap i private organisasjoner. Anførselen fører følgelig ikke frem.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker likevel kort at referanseprosjektene som foretaket har vist til i søknaden omhandler arbeider som omfattes av de påklagede godkjenningsområdene kontroll av våtrom og kontroll av lufttetthet, men at det ikke har anledning til å la praksis veie opp for manglende utdanningsnivå.

Når det gjelder godkjenningsområdet overordnet ansvar for kontroll vil direktoratet opplyse om at overordnet ansvar for kontroll gis til foretak som har erfaring med kontroll av prosjekterings- og utførelsesoppgaver av relevante fagområder og grenseflater. Det er en forutsetning at foretaket har kvalifisert personell med relevant praksis fra prosjektering og prosjekteringsledelse, samt praksis fra utførelse/byggeledelse, og har rutiner for fagkontroll

og tverrfaglig kontroll, slik at kontrollen utføres på en hensiktsmessig måte og i nødvendig omfang. Det følger av bestemmelsene om gjennomføring av kontroll at kontrollen skal være helhetlig og gjennomgående og omfatte både kontroll av prosjektering og kontroll av utførelse. Foretaket har ikke vist til en slik praksis i sin søknad; ansvarsrett for kontroll forutsetter kompetanse til å kontrollere både prosjektering og utførelse, jf. SAK10 § 13-5 fjerde ledd bokstav a og tilhørende veiledning.

Vedrørende foretakets anførsler at direktoratet ikke har tatt henvendelser i koronatider

Til dette vil direktoratet bemerke at koronaviruset kun har ført til at direktoratet gjennomfører færre tilsyn enn planlagt i en periode. Direktoratets svartjenester for spørsmål om eksempelvis regelverk, sentral godkjenning og brukerstøtte har vært åpne som vanlig - direktoratets ansatte har vært fullt operative fra hjemmekontoret.

Tidligere godkjenning

Direktoratet har merket seg at foretaket tidligere har hatt sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1 og kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1, frem til 19.05.2020.

Overgangsbestemmelsen kommer ikke til anvendelse i denne saken, jf. SAK10 § 20-3. Overgangsbestemmelsen gjelder kun foretak som søker fornyelse av sentral godkjenning som vurderes på grunnlag av de mer lempede kvalifikasjonskrav som gjaldt før 1. januar 2016. Foretaket hadde sentral godkjenning til 19.05.2020 og sendte inn ny søknad 24.06.2020. Søknaden var dermed ikke en fornyelse og ble derfor vurdert etter de absolutte kravene til utdanningsnivå som følger av SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Norsk Byggsakkyndig AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene:

- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1
- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.»

Sak 68/20 Eventuelt

Neste møte blir 7.desember 2020 på Gardermoen kl. 09.30 – 15.30.